

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

5. De obligatione annexa beneficio Ecclesiastico recitandi hora.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

Capellania non est propriè Ecclesiasticum, quia non est perpetua, sed manualis.

Capellaniæ aliæ sunt temporales & non collati-
uæ, videlicet quæ sine auctoritate Episcopi, quam-
uis in perpetuum institutæ sunt, vt à fundatore eius-
que hæredibus conferantur, & tales Capellaniæ pro-
priè non sunt beneficia, sed merè temporalia stipen-
dia Sacellanorum: Aliæ verò Capellaniæ, quæ au-
thoritate Episcopi institutæ sunt collatiuæ & spiri-
tuales, ideoque propriè dicta beneficia, quamuis ad
nutum Episcopi vel patroni auferri possunt: hoc e-
nim ad accidentalem tantum beneficiorum differē-
tiam spectare videtur, spectato tamen iure commu-
ni beneficia secularia censentur esse perpetua, regu-
laria verò manualia seu reuocabilia.

CAP. V.

*De obligatione annexa beneficio recitandi
horas.*

Beneficiari si horas Canonicas intermittūt post
sex menses à beneficio obtento ad fructuum re-
stitutionem obligantur, iuxta Concilium Lateranē-
se & Bull Pii V. Intra illos sex menses peccant tamen
mortaliter. Et descendit hæc obligatio restituendi
vel Ecclesiæ vel pauperibus ex iure naturali, quia
beneficium datur propter officium, ideo quasi sub
conditione præstandi officii secundum datum ob-
causam, causâ inficiatâ iure repetitur.

NB. Si quis annuū habeat 365 aureos, debet pro
vnius diei horis omissis restituere vnum aureum,
dimidium aureum ob omissum matutinum & lau-
des, quod si ipsemet negligens sit pauper, potest sibi
applicare

Xx 5

applicare

applicare id, de consilio confessorii aliud tamen opus exercendo pro fundatore.

2. Hæc fructuum restitutio præcisè fieri non debet pro rata omissionis officii ac temporis, sed quatenus redditus beneficiarii dantur propter officium canonicum, non item propter alias obligationes v. c. Parochiales; nam Parochus negligens horas unius diei non tenetur restituere fructus totius diei, sed solum secundum proportionem. Quod si fructus beneficii non superant iustum vitæ stipendium v. c. Parochus annuò habeat 350. Rhen. florenos ad nihil restituendum tenebitur, si horas negligat. Et Capellanus annuò habens 200. florenos, quia credibile est, quod Concil. Lateran. noluerit eo casu imponere obligationem restituendi fructus beneficii ob neglectum officium cum spectato iure naturali nulla omninò incumbit obligatio restituendi, ut qui in nostro casu Parochus iure naturæ ad nullam restitutionem obligatur ad officium Cano. neglectum; Nam ob alia officia diuina redditus omnes debentur parochis, ergo nihil restaret ob horas neglectas restituendum.

NB. Si pater redditus filii beneficiati accipiat & auferat, filius est liber ab obligatione restituendi & recitandi.

3. Solus titulus beneficii non inducit recitandi obligationem, sed requiritur etiã possessio, ratio: quia nec dum talis perfecte est beneficium consequutus, & multa impedimenta occurrere possunt ut prouisus beneficii possessionem nunquam accipiat aut saltem eius temporis fructus non percipiat, vel quia ipsi non debentur vel aliquo colorato quæsito titulo denegantur.

NB. Qui

NB Qui beneficium sine iusto titulo possidet interim dum fructus percipit ad recitationem horarum tenetur; ratio, quia cum beneficiatus comoda & fructus sibi usurpet, iustitia postulat, ut officium & onera quoque subeat. *Non enim decet, quod inuasor, eo qui iuste ingreditur, privilegio gaudeat potiori.* Quod si iuste quis beneficium possidet, sed lis est et fructus, sequestrantur, tunc, si certo sperat se causam obtenturum, tenetur recitare.

Si beneficiatus sine culpa sua nullos redditus accipiat, nec postea accepturus est ad recitandum non obligatur. V. C. si quis est in carentiis adeo ut nihil illi detur, aut hostes fundus omnino deuasârunt; ratio, quia beneficium non habet secundum omnem effectum, quando quidem beneficium est ius percipiendi fructus: nec obstat annus gratiæ, nam ille institutus fuit, cum experientia doceret, multos canonicos ære alieno grauatos sine pecuniis mori, ut neque honeste eorum corpora sepeliri possent, quod in Ecclesiæ contemptum cedere videbatur. Quare cum redditus huius anni ex mensa Capitulari desumantur, & antiquis Canonicis detrahi soleant, ideo de iis perinde atque de aliis redditibus suis post mortem suam disponere se posse arbitrantur.

Iusta potest esse consuetudo beneficia valde tenuia conferendi sine horarum obligatione, quia cum lex Ecclesiastica respectu horum beneficiorum mere positiva sit, potuit per contrariam consuetudinem aboleri, & si Ecclesiæ consuetudo non imperat prouisis orandi officium, non censentur vera esse beneficia, sed pensiones aut prebendæ, quæ non ratione officii spiritualis

alis, sed aliam ob causam conferri solent. Quod si mos sit tenuia beneficia conferendi cum obligatione orandi, omnino prouisi obligantur, quod si reditus omnes pereant vel ad eò minuantur, ut non sufficiat ad sustentationem, non tenentur pro eo tempore beneficiales ad horas, Excipe nisi sit in maioribus ordinibus.

- 6 Præstimonia (portiones quæ ab Ecclesia suis redditibus abstrahuntur & Clericis studiosis assignantur) si in perpetuum titulum dantur, & verè Ecclesiastica beneficia sunt ad canonicum officium obligant, quia talis præstimonia omnia habet communia cum veris beneficiis idè obligant iuxta constitut. Pii. V. Præstimonia verò, quæ solum ad tempus dantur studiosis, vsque ad sacerdotium non induunt obligationem horarum, cum non sint beneficia Ecclesiastica sed stipendia.

NB. Beneficia manualia obligant ad horas, quia sunt verè beneficia si autoritate Ecclesiastica conferantur.

- 7 Commenda est duplex: Perpetua (quæ constituitur in vtilitatem personæ, quæ re æquiparatur beneficio, cum habeat vim & effectum tituli, solet dari à Papa. v. c. Si Clerico non professo beneficium regulare commendetur & vice versa.) Temporalis commenda (datur in Ecclesiæ vtilitatem ut interim beneficium à Commendatorio administratur, donec persona idonea instituat, quæ commenda v. c. Ecclesiæ Parochialis à Episcopo data durare non debet ultra 6. menses. His positis dico commendam perpetuam siue titularem obligare ad horas; ratio quia omnes effectus beneficii participat: Commendam temporalem non obligat, quia solum custodiæ suæ admini-

administrationem beneficii tribuit nō plenam tantum de fructibus percipiendis.

Vicarii alii sunt perpetui (non amobiles sine iusta causa iure expressa, & hi tenentur ad horas, quia censentur esse veri beneficiati quandoquidem omnes effectus & proprietates beneficii vicariæ perpetuæ conueniunt. Vicarii seculares possunt præfici Ecclesiis parochialibus annexis collegiali ad nutum amobiles, tanquam Vicarios manuales (tales sunt nostri Sacellani) Monachi tamen de licentia Abbatis cum ab Episcopo approbati sunt, possunt per consuetudinem præfici parochiis suo monasterio annexis, & tales vocantur obedientiarii.) Vicarii alii sunt temporales, qui ad tempus constituuntur, v. c. ob absentiam, infirmitatem &c. beneficiati & tales ad horas non obligantur cum nullum ius seu titulum beneficii habeant; Excipe nisi Vicario plena administratio beneficii cum consensu Episcopi committatur, vel Parocho infirmo perpetuus vicarius assignetur.

Coadiutor beneficiati præsertim qui à summo Pontifice instituitur, cum futura successione ratione huius muneris sui non adstringitur ad horas, tū quia beneficium nondum habet, tum quia ratione vnius beneficii duo non obligantur ad recitandum, cum igitur principalis dum ei administratio beneficii relinquatur, recitare teneatur, sequitur Coadiutorem immunem esse, licet ratione beneficii propter labores illi aliquid detur. Quod si perpetuo instituantur cum spe successionis & beneficiati sint amentes, ipsi tenentur ad horas. Interim necesse est, omnes in maioribus ordinibus teneri ad horas, et si sine onere restituendi eas intermittant.

CAP.